

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt: Tvořivá škola, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.4.00/21.3505

Příjemce: Základní škola Ruda nad Moravou, okres Šumperk, Sportovní 300, 789 63 Ruda nad Moravou

Metodický list

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji čtenářské a informační gramotnosti (I/2)

Sada: 1 Číslo: EU-OPVK-ČIG-2ST-14 Předmět: Český jazyk a literatura, 7. ročník - Bajka

Název materiálu: Bajky

Autor materiálu: Mgr. Marie Baslerová

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 28. března 2012 Třída: VII. B

Ověřující učitel: Mgr. V. Laštůvková

Anotace materiálu:

Pracovní list - bajky, otázky se vztahují k bajce Zajíc a želva, Lišák a hrozný, Lev a myš a Vrána a džbán.

Podrobný metodický popis možností použití materiálu:

- Pracovní list slouží k samostatné práci.
- Po rozdělení pracovního listu pracují žáci dle zadání.
- Pracovní list slouží k procvičení čtenářských dovedností.
- Žáci vyhledávají základní pojmy z bajek.
- Žáci charakterizují hlavní postavy, vyhledávají ponaučení, vypisují přirovnání.
- Doplnují názvy bajek a zpracovávají přesmyčky.
- Kontrolujeme a hodnotíme na závěr celý pracovní list, popř. využijeme pracovní list k sebehodnocení jednotlivých žáků nebo k jejich hodnocení.

Seznam literatury a pramenů:

Čítanka pro 6. ročník ZŠ a pro primu osmiletého gymnázia. Havlíčkův Brod: FRAGMENT, 1997, ISBN 80-7200-121-3.

JANÁČKOVÁ, Zita. Čítanka pro 6. ročník. Brno: Nová škola, 2007, ISBN 80-7289-079-4..

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Vulpes_vulpes_pup_sitting_on_stone.jpg

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Astrochelis_radiata1.jpg

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Lion_waiting_in_Namibia.jpg

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Corvus_corone_Rabenkrähe_1.jpg

Zajíc a želva

Jean de La Fontaine

Bajky, převyprávěl Jan Kašpar

Potkala želva zajíce a začali se bavit. O známých, o životě a také o rychlosti. „Mám nohy rychlé jako blesk,“ řekl zajíc. Želva se toho chytila. Ukázala na vzdálený strom v poli.

Zeptala se: „Kdo z nás dvou tam bude první?“

„Já,“ řekl zajíc, „samozřejmě.“

„Kdepak. Já to budu,“ na to želva.

„Zbláznila ses?“ podivil se zajíc.

„Jak můžeš něco takového tvrdit, když nožičky máš kratoučké jak soudky. Chceš se snad vsadit?“

„Chci,“ odpověděla želva.

Vsadili se, domluvili pravidla, odstartovali -

vyběhli.

Zajíc vyrazil jako šíp a smál se. Když vběhl na louku, zastavil a udělal tři kotrmelce. „To je krásná tráva,“ přivoněl. A začal se hned cpát.

„Závod je to napínavý,“ chechtal se s plnou pusou, když viděl, jak je želva vzadu.

„Trochu si zdřímnu,“ napadlo ho.

Když se probudil – slunce ušlo kousek – vzpomněl si zajíc na závod. Rozhlédl se. Ouha! Želva byla pár kroků od cíle.

Zajíc vyrazil, jak nejrychleji uměl, ale nestihnul to: skončil druhý.

Želva mu řekla: „Důstojná vytrvalost je rychlejší než zbrklá potřeštěnost.“

Lišák a hrozny

Byl krásný podzim, hrozny sladce zrály.

Lišák šel krajem přes vinici a díval se vzhůru do zlatého listí.

Hrozny byly modré jak večerní nebe.

Lišákovi se sbíhaly sliny, hrozny však byly vysoko. Proto si odplivl a řekl:

„Fuj! Jak jsou zelené a špatné. Dobré tak leda pro trhany!“ Šel dál. Je lepší se rozčilit, než se trápit.

Ezop **Lev a myš**

Král džungle-mocný lev odpočíval po jídle, když mu před nosem proběhla malá myška. Lev vymrštil tlapu a myšku chytil. Chtěl ji rozmačkat za to, že rušila jeho klid. Myška začala prosit: "Nezabíjej mě, mocný lve, někdy ti třeba pomůžu zase já." Lva pobavila její řeč, jak by mu malá liška mohla pomoci! Ale myšku přece jen pustil.

Zanedlouho přišli do džungle lovci a chytili lva do sítě. Bezmocný lev se svíjel v síti na zemi. Zatímco lovci poodešli, potichu přišla malá myška a řekla lvovi: "Neboj se, já ti pomohu, jsem ti přece zavázána." Lev si jen smutně povzdechl, nevěřil jí. Ale myška už svými ostrými zoubky hryzala síť a rychle se jí podařilo překousat několik provazů, až díra byla dostatečně velká a lev přes ni mohl utéci. I slabý může pomoci silnému.

Vrána a džbán

Byly horké letní dny. Všechny studánky a prameny v lese vyschly. Mnoho zvířat a ptáků bylo zemdleno žízní. Jen vrána se vydala z lesa blíž k lidem, jestli u nich nenajde kapku vody. U nejbližšího stavení stál opuštěný džbán a vrána se dychtivě snesla k němu. Na dně džbánu se

lesklo trochu vody. Vrána se zobákem pokoušela napít, ale džbán byl příliš vysoký a její zobák nedosáhl vody, hlavou se k ní dostat nemohla. Už si zoufala, když ji něco napadlo! Z posledních sil začala sbírat malé kaménky a házela je do džbánu. Pilně sbírala, až jimi skoro

naplnila nádobu a voda vystoupila nahoru. Vrána se napila a její síly se postupně vracely. Není nad chytrost.

Jméno, příjmení:

Otázky k ukázce – Zajíc a želva

1. Vypiš všechna zvířata v ukázce:.....
.....
2. O jaký literární útvar se jedná?
3. Kdo vymyslel závod?.....
4. Kdo vyhrál závod?
5. Kde byl cíl závodu?
6. Kolik udělal zajíc kotrmelců?
7. Najdi přirovnání
-
-
8. Jaké plyne ponaučení z ukázky?
9. Zvládneš přesmyčku? KYJAB, KYHÁDPO, LABADA, MÁNRO, VÍDKAPO, RŠVE, KASLO, JEBÁ, TUSMÝ, TAMERAFO:
.....
.....
.....
10. Doplň názvy – Orel a _____, Vlk a _____, Liška a _____.
(možnosti – beránek, čáp, slepice)

11. Přepiš správně – Ukázal navzdálený strom v poli:

.....

12. Co je bajka:

.....

13. Znáš nějaké názvy bajek?

.....

14. Doplně jména autorů, kteří psali bajky - Ez_p, La Fonta_ne, I_an Olb_acht

Otázky k bajce Lišák a hrozný

1. Najdi přirovnání

2. Vypiš přídavná jména.....

.....

Otázky k Ezopovým bajkám

1. Vypiš ponaučení z bajky Lev a myš.....

.....

2. Vypiš ponaučení z bajky Vrána a džbán.....

.....

ŘEŠENÍ:

1. Vypiš všechna zvířata v ukázce - *Zajíc, želva*
2. O jaký literární útvar se jedná? - *Bajka*
3. Kdo vymyslel závod? - *Želva*
4. Kdo vyhrál závod? - *Želva*
5. Kde byl cíl závodu? - *Strom v poli*
6. Kolik udělal zajíc kotrmelců? - *3*
7. Najdi přirovnání - *Nohy rychlé jako blesk, nožičky máš kraťouchké jak soudky, vyrazil jako šíp*
8. Jaké plyne ponaučení z ukázky? - *Důstojná vytrvalost je rychlejší než zbrklá potřestěnost – jít si stále a důsledně za svým cílem.*
9. Zvládneš přesmyčku? KYJAB, KYHÁDPO, LABADA, MÁNRO, VÍDKAPO, RŠVE, KASLO, JEBÁ, TUSMÝ, TAMERAFO:
- *Bajky, pohádky, balada, román, povídka, verš, sloka, báje, mýtus, metafora*
10. Doplň názvy - *Orel a slepice, Vlk a beránek, Liška a čáp*
11. Přepiš správně – Ukázal navzdálený strom v poli: - *Ukázala na vzdálený strom v poli.*
12. Co je bajka - *Vystupují zde zvířata a věci, které mají lidské vlastnosti a končí ponaučením..*
13. Znáš nějaké názvy bajek? - *Liška a čáp, Vlk a beránek ...*
14. Doplň jména autorů, kteří psali bajky - *Ezop, La Fontaine, Ivan Olbracht*

Otázky k bajce Lišák a hrozny

1. Najdi přirovnání – *modré jako večerní nebe*
2. Vypiš přídavná jména – *krásný, zlatého, modré, večerní, zelené, špatné*

Otázky k Ezopovým bajkám

1. Vypiš ponaučení z bajky Lev a myš : *I slabý může pomoci silnému*
2. Vypiš ponaučení z bajky Vrána a džbán: *Není nad chytrost*